КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МАДАНИЯТ, МААЛЫМАТ, СПОРТ ЖАНА ЖАШТАР САЯСАТЫ МИНИСТРЛИГИ

МИНИСТЕРСТВО КУЛЬТУРЫ, ИНФОРМАЦИИ, СПОРТА И МОЛОДЕЖНОЙ ПОЛИТИКИ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

БУЙРУК
ПРИКАЗ

2023-жылдын 11-августу № 583

Бишкек ш.
г. Бишкек

Кыргыз Республикасынын Маданият, маалымат, спорт жана жаштар саясаты министрлигинин 2023-жылдын 11-июнундагы “Кыргыз Республикасынын Эгемендүүлүгүнүн 32 жылдыгына жана Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жана саясий ишмери Насирдин Исановдун туулган күнүнүн 80 жылдыгына арналган маданий-массалык иш-чаралардын алкагында өтүүчү кароо-сынактардын жобосун бекитүү жөнүндө” № 517 буйругуна өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын Эгемендүүлүгүнүн 32 жылдыгына жана Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жана саясий ишмери Насирдин Исановдун туулган күнүнүн 80 жылдыгына арналган маданий-массалык иш-чаралардын алкагында өтүүчү кароо-сынактардын жобосуна өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү максатында **буйрук кылам:**

1. Министрликтин 2023-жылдын 11-июнундагы “Кыргыз Республикасынын Эгемендүүлүгүнүн 32 жылдыгына жана Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жана саясий ишмери Насирдин Исановдун туулган күнүнүн 80 жылдыгына арналган маданий-массалык иш-чаралардын алкагында өтүүчү кароо-сынактардын жобосун бекитүү жөнүндө” № 517 буйругу менен бекитилген тиркемелер жокко чыгарылып, иш-чаранын сценарийи 1-тиркемеге жана кароо-сынактын жоболору 2-3-4-5-6-тиркемелерге ылайык кайра бекитилсин.
2. Документтик камсыздоо жана көзөмөлдөө бөлүмү (А.Турсунбекова) буйрукту тийиштүү мекеме жана түзүмдүк бөлүмдөргө тааныштырсын.
3. Бул буйруктун аткарылышын контролдоо министрдин биринчи орун басары К.Иманалиевге жүктөлсүн.

Министрдин орун басары **Ч.Эсенгул уулу**

1-тиркеме
Кыргыз Республикасынын
Маданият, маалымат, спорт
жана жаштар саясаты
министрлигинин
2023-ж "11" августа
№ 583 буйругу менен

Кыргыз Республикасынын Эгемендүүлүк күнүнө жана Кыргыз Республикасынын туңгуч Премьер-министри, "Эмгек Кызыл Туу" жана "Ардак Белгиси" ордендеринин ээси Насирдин Исановдун 80 жылдыгына карата өтүүчү мамлекеттик маданий иш-чаранын СЦЕНАРИЙ-КОНЦЕПЦИЯСЫ

Өтүүчү жери: Кыргыз Республикасынын "Түштүк борбору" эсептелген Ош шаарында негизги жети локацияда өткөрүлөт.

Өтүүчү күнү: 2023-жылдын 31-августу

Максаты: Кыргыз Республикасынын Эгемендүүлүк күнүнө арналган ири маданий иш-чара. Республиканын азыркы мезгилдеги саясий-социалдык жана маданий багыттарда өнүгүп-өсүүсүн; жаралуу мезгили 3000 жылдан ашуун доорду камтыган, тарыхый булактарга бай, Кыргызстандын "Түштүк борбору" болуп эсептелген – Байыркы Ош шаарынын тарых-таржымалын даңазалоо менен бирге маданий түзүмүн жакшыртуу, белгилүү мамлекеттик жана саясий ишмер Кыргыз Республикасынын туңгуч Премьер-министри, "Эмгек Кызыл Туу" жана "Ардак Белгиси" ордендеринин ээси Насирдин Исановдун 80 жылдыгына карата, анын Кыргызстандын өнүгүүсү үчүн өтөгөн ак кызмат, адал эмгегин жалпыга таанытуу.

Кыргыз Республикасынын Эгемендүүлүк күнүнө карата өтүүчү мамлекеттик деңгээлдеги маданий иш-чараларды жүзөгө ашыруу үчүн ар түрдүү маанидеги иш-чараларды камтыган жети локакация иштейт.

1. **Сулайман-Тоо:**
   - "Кыргыз Республикасынын Туусунун желек сабынын расмий ачылыш аземи".
2. **Ош мамлекеттик университети:**
   - **Мамлекеттик жана саясий ишмер Насирдин Исановдун эстелигинин расмий ачылыш аземи;**
   - **Илимий конференция.**

3. **С. Ибраимов атындагы Ош Улуттук драма театры:**

- **“Ош - достуктун шаары”** Кыргызстан калкы ассамблеясынын Ош областындагы бөлүмүнүн маданий-иш чаралары;
- **“Алтын туурум – Ата-Журтум”** маданий кароо-сынактарынын алкагында өтүүчү “**Тарыхта калган элестер”** таштан айкел жасоо боюнча скульпторлордун сынагы;
- **“Ата-Журт ажары”** республикадагы область, шаарлардын кереметтүү жерлеринин (визиткасы) кичи бейнесин чагылдыруу боюнча кароо-сынагы;
- Кыргыз Республикасынын Эгемендүүлүк күнүнө карата **алгачкы агартуучу, жазгыч акын, ойчул жана тарыхчы Молдо Нияз Эрназар уулунун 200 жылдыгына арналган XVI Эл аралык “Айтыш-2023”** кыргыз-казак төкмө акындарынын кош байге айтышы.

4. Ленин проспекти боюнча:

- “Тогуз Ордо” аймагында жети облус, Бишкек, Ош шаарларынын «Түштүк базары» аттуу республикалык көргөзмө-сынак жарманкеси;
- “Алтын туурум–Ата-Журтум” аттуу республикалык кароо-сынактар.

5.Борбордук аянт:

- Республиканын оюн-зоок мекемелеринин концерттик программалары;
- Салтанаттуу маданий иш-чара;
- Гала-концерт.

6. Ош шаардык стадиону: - Кыргыз элинин улуттук оюндары.

7. Ат майданы (Ипподром): - Кыргыз элинин улуттук ат оюндары.

1. СУЛАЙМАН-ТОО.

Кыргыз Республикасынын Туусунун желек сабынын расмий ачылыш аземи: Бийиктиги ___метр желек сап “Сулайман-Тоо” Улуттук тарыхый-археологиялык музей комплексинин алдында орнотулат.

10:00 КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ТУУСУНУН ЖЕЛЕК САБЫНЫН РАСМИЙ АЧЫЛЫШ АЗЕМИ.

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин, Жогорку Кеңешинин эл өкүлдөрүнүн, көрүнүктүү мамлекеттик жана искусство ишмерлеринин, элчиликтердин өкүлдөрүнүн, мамлекеттик администрация башчыларынын ж.б. расмий өкүлдөрдүн катышуусу менен өтөт.

10:00-10:20. Кыргыз Республикасынын Президенти Жапаров Садыр Нургожоевич сөз сүйлөп, туу көтөрөт.

(Иш-чара Улуттук Гвардиянын Ардак караол ротасынын жана үйлөмө аспаптар оркестринин коштоосунда өтөт)

2. ОШ МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ.

Мамлекеттик жана саясий ишмер Насирдин Исановдун эстелигинин расмий ачылыш аземи

КР Президенти С.Н. Жапаровдун, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин, Жогорку Кеңешинин эл өкүлдөрүнүн, көрүнүктүү мамлекеттик жана маданият ишмерлеринин, элчиликтердин өкулдөрүнүн, мамлекеттик администрация башчыларынын ж.б. расмий өкүлдөрдүн катышуусу менен өтөт.

10:25-10:35 КР Президенти Жапаров Садыр Нургожоевич сөз сүйлөп, эстеликти ачат.

Илимий конференция. Республиканын жана чакырылган чет өлкөлүк илимпоздорун катышуусундагы тегерек столдо илимий конференциялар өтөт. Сунуш кылынган темалар: “Ош шаарынын тарыхы жана бүгүнкү күнү”, “Көп улуттуу Ош шаарынын тарыхый-маданий жана шаарда жашаган элдердин маданий жана социалдык өзгөчөлүктөрүн баалоо жана таануу”, Белгилүү мамлекеттик жана саясий ишмер, КР Биринчи Премьер-министри, “Эмгек Кызыл Туу” жана “Ардак Белгиси” ордендеринин ээси Насирдин Исановдун 80 жылдыгына карата, ал жашап

өткөн доордогу коом жана анын өлкөнүн өнүгүп-өсүшү үчүн жасаган иштери тууралуу»

(Концепция долбоордук негизде түзүлгөндүктөн, Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги менен макулдашууга тийиш.)

3. СУЛТАН ИБРАИМОВ АТЫНДАГЫ ОШ УЛУТТУК ДРАМА ТЕАТРЫ.

“Ош – достуктун шаары” Кыргызстан калкы ассамблеясынын Ош областындагы бөлүмүнүн маданий-иш чаралары, “Алтын туурум – Ата-Журтум” республикалык маданий кароо-сынактарынын алкагында өтүүчү “Тарыхта калган элестер” таштан айкел жасоо боюнча скульпторлордун сынагы, “Ата-Журт ажары” республикадагы область, шаарлардын кереметтүү жерлеринин (визиткасы) кичи бейнесин чагылдыруу боюнча кароо-сынагы өтөт.

КР Президенти С. Н. Жапаровдун, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин, Жогорку Кеңешинин эл өкүлдөрүнүн, атактуу мамлекеттик жана искусство ишмерлеринин, элчиликтердин өкүлдөрүнүн, мамлекеттик администрация башчыларынын ж.б. расмий өкүлдөрүнүн иш-чаралар менен таанышып чыгуусу.

10:50-11:00 Республикадагы область, шаарлардын кереметтүү жерлеринин (визиткасы) кичи бейнесин чагылдырган **“Ата-Журт ажары”** кичи паркы менен таанышып чыгуу;

11:00-11:10 “Тарыхта калган элестер” таштан жасалган айкелдер жайгашкан парк менен таашышып чыгуу;

11:10-11:20 КР Президенти С. Н. Жапаровдун Кыргызстан калкы ассамблеясынын Ош бөлүмүнүн өкүлдөрү менен эстеликке сүрөткө түшүү аземи белгиленүүдө.

Бул локацияда боордош калктардын маданияты чагылдырылат. Кыргызстан калкы ассамблеясынын Ош областындагы бөлүмүнүн өкүлдөрүнүн катышуусунда ар бир калктын: улуттук каада-салты, ыр-күүсү, бийлери көрүүчүлөргө тартууланып, прикладдык искусствосу, улуттук кийим-кечеси боюнча фестиваль уюштурулат. Боордош элдердин ыр-күү, бийлеринин тандалган номерлери ачылыш аземиндеги гала-концертке катышат.

Кыргыз Республикасынын Эгемендүүлүк күнүнө карата алгачкы агартуучу, жазгыч акын, ойчул жана тарыхчы Молдо Нияз Эрназар уулунун 200 жылдыгына арналган XVI Эл аралык "Айтыш-2023" кыргыз-казак төкмө акындарынын кош байге айтышынын программасы

30-август

18:00-18:10 Айтыштын башталышы. Кыргыз Республикасынын Гимни.
18:10-18:20 Расмий конокторго сөз берүү.
18:20-18:35 Кыргыз-казак акындарын, калыстар тобун, уюштуруучуларды тааныштыруу. Чүчү кулак кармоо.
18:35-20:45 Айтыш. Биринчи айлампасы.
20:45-21:00 Айтыштын биринчи айлампасын жыйынтыктоо. Жарым финалга өткөн 4 кыргыз жана 4 казак акынын жарыялоо. Айтышты жыйынтыктоо.

31-август

16:00-16:10 Айтыштын башталышы. КР Гимни.
16:10-16:20 Атайын конокторго сөз берүү.
16:20-16:35 Кыргыз-казак акындарын, калыстар тобун, уюштуруучуларды тааныштыруу. Чүчү кулак кармоо.
16:35-19:00 Айтыш. Жарым финал жана финалдык бөлүгү.
19:00:19:15 Айтышты жыйынтыктоо. Кызыктыруучу сыйлыктарды жана атайын 5 сыйлыкты тапшыруу (8 акын)

4. ЛЕНИН ПРОСПЕКТИНДЕ

Жети облус, Бишкек, Ош шаарларынын «Тогуз Ордо» аймагында «Түштүк базары» аттуу республикалык көргөзмө-сынак жарманкеси. «Алтын туурум–Ата-Журтум» аттуу республикалык кароо-сынактар өтөт.

11:30-12:00. КР Президенти С. Н. Жапаров баштаган расмий өкүлдөр жети облус, Бишкек, Ош шаарлары жайгашкан "Тогуз ордо" аймагы менен таанышып чыгат.

“ТҮШТҮК БАЗАРЫ”
республикалык көргөзмө-сынак жарманкеси.

1. **“Жергемдин жети кереметі” фото көргөзмөсү** (областын же шаардын жеке тарыхын, тарыхый эстеликтерин, маданий жана социалдык өзгөчөлүгүн, кооз табиятын, социалдык, адеп-ахлактык темалары чагылдырылат).

2. **«Жер эненин жемиши»** (айыл-чарба продукциялары);

3. **“Кыялымдагы шаар”** (архитектуралык-конструктордук институттардын жана ийримдердин макеттери);

4. **“Футурама”** (электрондук-робото-техника ийримдеринин макеттери);

5. **«Сарпай»** (жеңил өнөр-жай, чакан ишканалардын, тигүү цехтердин продукциялары);

6. **«Өнөркана»** (Эл керектөөчү, турмуш тиричилик товарларын өндүрүп жаткан жергиликтүү ишканалар, ишкерлердин колунан жасалган заманбап, сапаттуу, бренд товарлардын көргөзмөсү).

«АЛТЫН ТУУРУМ – АТА-ЖУРТУМ»
республикалык маданий кароо-сынактары.

Бардык маданий кароо-сынактар “Тогуз Ордо” аймагынын борборунда жайгашкан “Ордо сахнада” өтүп, таланттуу келечек муундун ар тараптуу өнөрлөрүн ачуу менен көрүүчүлөргө шаан-шөкөттүү майрамдык маанай тартуулоону максат кылат.

Кароо-сынактар жети облус жана эки шаардын катышуусунда өткөрүлөт.

1. **«Ыр майрам»** заманбап стилдеги обончу-аткаруучулардын сынагы;
2. **«Эл казынасы»** фольклордук чебер аспапчылар (виртуоз), ырчылар жана дастанчылар сынагы;

Кызыктыруучу сыйлыктар коюлуп өткөрүүчү оюн-зоок, мелдештер:

1. «Күнөстүү Кыргызстан» балдардын асфальтка сүрөт тартуу мелдеши.
2. «Мамы-Байге» 10 мерт мамыдагы байгени алып түшүү.
3. «Кожомкул-Таш» балбандардын оор салмактагы таш көтөрүү мелдеши.
4. «Сыйкырдуу калем» графикалык сүрөтчүлөр көз ирмемчелик убакта ар кандай ыкмадагы портреттерди тартышат.

5. БОРБОРДУК АЯНТ. НЕГИЗГИ САХНА.

Ош областынын мамлекеттик администрациясынын жана Ош шаардык мэриясынын алдына үч баскычтагы сахна тематикалык композицияда жасалгаланат.

Сахнада: бордордук (8х12); кийинки баскычта 6х12 өлчөмүндөгү эки; төмөнку баскычта 6х10 өлчөмүндөгү эки күндүзгү көрсөтүүгө ылайыкташылган LED экрандар; үн күчөтүүчү, жарык берүүчү кубаттуу аппаратуралар орнотулат.

Көрүү аянтында ардактуу меймандар үчүн VIP чатыр (трибуна) тургузулат.

11:00-17:00 КҮНДҮЗГҮ ПРОГРАММА.

11:00-13:00 Р. Абдыкадыров атындагы Ош областтык филармониясы.

13:30-15:00 Т. Тыныбеков атындагы Жалал-Абад областтык филармониясы.

15:30-17:00 Бабур атындагы Ош Мамлекеттик Академиялык Өзбек музыкалуу драма театры.

17:00-19:00 Республикалык кароо-сынактардын жеңүүчүлөрүнө сыйлыктарды тапшыруу аземи.

Республикалык кароо-сынактардын жеңүүчүлөрүнө сыйлыктарды КР Жогорку Кеңешинин, КР Министрлер Кабинетинин өкүлдөрү жана КР Президентинин облустардагы ыйгарым укуктуу өкүлдөрү тапшырып, жеңүүчүлөдүн чыгармалары аткарылат.

19:00 – 21:00 Кечки гала-концертке даярдык иштери.

21:00 КЕЧКИ ПРОГРАММА.

Кыргыз Республикасынын Эгемендүүлүк күнүнө жана белгилүү мамлекеттик, саясий ишмер, КР Биринчи Премьер-министри, «Эмгек Кызыл Туу», «Ардак Белгиси» ордендеринин ээси Насирдин Исановдун 80 жылдыгына карата өтүүчү маданий иш-чара жана гала-концерт.

21:00-21:09 Кыргызстандын социалдык-экономикалык жана маданий өнүгүп-өсүү жолу тууралуу тарыхый даректүү фильм.

21:10-21:20 **РАСМИЙ БӨЛҮК**

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИ
САДЫР НУРГОЖОЕВИЧ ЖАПАРОВДУН СӨЗҮ

21:20-22:00 КЫРГЫЗСТАН ТУУРАЛУУ ТЕАТРАЛДЫК КОМПОЗИЦИЯЛАР МЕНЕН САХНАЛАШТЫРЫЛЫП КОЮЛГАН ГАЛА-КОНЦЕРТ.

Гала-концертте 3000 жылдан ашуун доорду камтыган, тарыхый булактарга бай, Кыргызстандын «Түштүк борбору» болуп эсептелген – Байыркы Ош шаарынын тарых-таржымалы даңазаланган, КР Биринчи Премьер-министри Насирдин Исанов менен бирге тарыхый инсандардын ысымдары даңазаланган, заманбап стилде даярдалган концертик программалар менен коштолот.

21:58-22:00 **Майрамдык фейерверк.**

22:05-24:00 Кыргыз Республикасынын искусство чеберлеринин жана эстрада жылдыздарынын концерттик программасы.

(Айтыштын байгелүү орундарын 8 акынды (Баш бейге, 1-орун, 2-орун, 3-орун) сыйлоо аземи кечки концерттик бөлүктүн (15-20 мүнөттүк убакыт) башталышында орун алат)

Быйылкы Кыргыз Республикасынын Эгемендүүлүк күнүнө карата өтүүчү маданий иш-чаралардын максаты жаңы жүздөрдү жана жаңы заманбап чыгармаларды алып чыгуу болгондуктан, Республиканын искусство чеберлери менен биргеликте жаш авторлордун чыгармалары аткарылып, жаш аткаруучулар өз өнөрлөрүн тартуулашат.

6. АКМАТБЕК СҮЙҮМБАЕВ АТЫНДАГЫ ОШ БОРБОРДУК СТАДИОНУ

31-август Кыргыз Республикасынын Эгемендүүлүк күнүнө карата жана Н. Исановдун 80 жылдыгына арналган спорттук иш-чарасы.

Өткөрүлүүчү жери: Ош шаары *А. С. Сүйүмбаев атындагы Борбордук стадион*

27-30 -август

09:00-18:00 “Ордо”, “Айкүр чүкө” улуттук оюндары боюнча мелдештер өткөрүлөт

31-август

12:00-13:00 Ачылыш аземи

09:30-13:00 “Ордо” (финалдык оюндар) Финалга чыккан командалар арасында 1-2-орун үчүн жана 3-4-орун үчүн оюндар жүрөт.

09:30-12:30 “Айкүр чүкө” (финалдык оюндар) Финалга чыккан оюнчулар арасында 1-2-орун үчүн жана 3-4-орун үчүн ойношот.

09:00-13:00 “Оордуктарды көтөрүү”

09:00-14:00 “Таяк тартыш”

09:00-14:00 “Кыргыз күрөш”

09:00-14:00 “Алыш бел боо күрөшү”

14:00-18:00 “Улуу көчмөндөр күрөшү”

18:00-19:00 “Сыйлоо жана жабылыш аземи”

7. АТ МАЙДАНЫ (ИППОДРОМ)

31-август Кыргыз Республикасынын Эгемендүүлүк күнүнө карата Көк бөрү боюнча Кыргыз Республикасынын Президентинин кубогу жана улуттук спорттун түрлөрү боюнча мелдештер.

Өткөрүлүүчү жери: Ош облусу. Кара-Суу району. “Төлөйкөн” ат майданы.

25-29-август күндөрү саат 09:00-18:00 “Көк бөрү” оюну боюнча беттештер өтөт.

30-август

09:00-10:30 “Көк бөрү” V-VI орунга оюн (жогорку лига)

09:00-18:00 “Салбуурун” (финалга чейинки оюндар)

10:30-13:00 “Эр эңиш” (финалга чейинки беттештер)

13:00-17:00 “Ат оюндары” (финалга чейинки оюндар)

“Кыз жарыш”, “Тыйын эңмей”, “Кыз куумай”, “Эр сайыш” жана “Ат үстүндө жигит өнөрү” (Жигитовка).

17:00-18:30 “Көк бөрү”

18:30-20:00 “Көк бөрү”

31-август

09:30-11:00 "Көк бөрү"

11:00-12:00 "Эр эңиш" (Финал)

12:00-12:30 Ачылыш аземи.

12:30-14:30 "Ат чабыш" (тай чабыш, бышты жорго, кунан чабыш, жорго салыш, аламан ат чабыш)

14:30-15:30 "Салбуурун" (Финал)

15:30-16:30 Ат оюндары. (Финал)

16:30-17:00 Аламан ат чабыш (32 000 м.)

Алдыңкы келген 9 күлүктү сыйлоо аземин КР Президенти катышып, 1-келген күлүккө баш байгени (батир) тапшырат.

17:00-18:30 "Көк бөрү" Финал

18:30-19:30 Көк бөрү, ат оюндары боюнча командаларды сыйлоо жана жабылыш аземи

Чыгармачыл топ:

Сценарий-концепциясын жазган - КР маданиятына эмгек сиңирген ишмер Зайнидин уулу У.
Режиссер – КР эл артисти Чалабаев Э.В.
Режиссер – КР маданиятына эмгек сиңирген ишмер Асанбеков Н.А.
Режиссер – Эшалиев А. Т.
Улуттук маданий борбордун директору – Надырбеков С. Н.